

Out of Art – actuele outsider art/contemporary outsider art

John Maizels

Een Engelstalig magazine over Outsider Art. Een mondiaal bereik. Een frequentie van vier edities per jaar. En... dat al jaren lang. Raw Vision is het tijdschrift dat elke liefhebber van Outsider Art kent, of zou moeten kennen. De bevlogen hoofdredacteur zetelt in Londen. De man is doordrenkt van zijn passie voor deze kunst. Met grote kennis van zaken en een internationaal netwerk lukt het John Maizels ook in deze economisch mindere tijden het hoofd boven water te houden. Dat maakt nieuwsgierig. Dus op naar Londen, waar de fotograaf en ik langer op onze bagage moesten wachten dan dat de vlucht duurde. Maar eenmaal in de weelderige tuin van John en Maggie, omringd door de meest wonderlijke beelden en objecten, nippend aan de thee en genietend van de mierzoete Battenburgh cake was dat snel vergeten.

Wanneer en waarom ben je begonnen met Raw Vision?

“Ik was gefascineerd door deze kunst en omdat mijn ouders in Zwitserland woonden, kon ik vaak het Musée de l’Art Brut in Lausanne bezoeken. Wij wisten ervan, maar niemand anders leek het te weten. Omdat ik ben opgegroeid met deze kunst, groeiden mijn kinderen er op hun beurt ook mee op. De term Outsider Art las ik voor het eerst in het boek dat Roger Cardinal in 1972 publiceerde. Ik wist dat ik mensen erover wilde vertellen. Ik was gewoon geobsedeerd en gek. In 1989 werkte ik als leraar en had ik lange vakanties. Dus veel tijd. Ik ben zonder geld gestart met een oplage van duizend stuks. Ik gaf twee edities per jaar uit, later drie. En toen was al het geld op. Tijdens een reis naar New York ontmoette ik (invloed)rijke Amerikanen die dezelfde passie deelden. Na een dag of vijf, zes, had ik genoeg steun om Raw Vision voort te zetten. Ik gaf mijn werk als leraar op en ging mij fulltime wijden aan het magazine dat groeide van drie tot vier edities per jaar.”

Hoe wordt Raw Vision samengesteld en verspreid?

“We zijn als organisatie klein begonnen. De broer van mijn vrouw verzorgde als grafisch vormgever de typografie en het ontwerp. Maggie fotografeerde vooral veel. Later werden we groter en hielden we officieel kantoor. Nu, met de veranderde economie, zijn we weer kleiner geworden. Het versturen van een exemplaar van Raw Vision is tegenwoordig bijna duurder dan het drukken van het blad. Inmiddels hebben we ons huis aangepast en het kantoor naar hier verhuisd. Veel doen we weer zelf. Schrijven, fotograferen, vormgeven, het zoeken van adverteerders, het versturen van boeken en het regelen van abonnementen. Wel heeft Raw Vision een groot netwerk aan auteurs. Er is altijd materiaal genoeg. Elke dag ontvang ik aanbod per mail. Je moet vooral heel selectief zijn. Er zijn zoveel mensen geïnteresseerd om voor ons te schrijven. Meestal ligt bij het verschijnen van het ene nummer, al tweederde van het volgende nummer klaar. Hoe is dat eigenlijk met Out of Art?”, wil hij weten. Ik vertel dat wij voor elk nummer apart op zoek gaan naar auteurs, maar dat wij natuurlijk meer tijd hebben omdat we maar twee maal per jaar verschijnen. John vervolgt “Het is wel moeilijk om aan goede foto's te komen. Vroeger kon je een foto gewoon vergroten. Nu zit je met het aantal pixels waarmee de oorspronkelijke foto is gemaakt. Wat de verspreiding betreft: vier edities per jaar is het minimum om verkocht te worden in de boekhandel. Daar is de ‘follow up’ moeizaam, want soms leggen ze het magazine al na een maand weg om plaats te maken voor andere tijdschriften. De meeste abonnementen en losse verkoop hebben we in de Verenigde Staten. De verhouding is te vergelijken met die op Facebook: tegen tweehonderd Engelsen participeren duizend Amerikanen”.

Wat is de focus van Raw Vision?

“Eind jaren tachtig, begin jaren negentig was er een grotere antropologische focus. De thema's waren meer gefragmenteerd, met veel aandacht voor de outsiders van het ‘diepe, zwarte zuiden’ van Amerika en de Franse ‘environments’. Gaandeweg ontwikkelde zich een bredere internationale bewustwording. Maar wij ontvangen nog steeds steun uit de Verenigde Staten waar het verzamelen van Outsider Art status en invloed kan genereren. Het gezegde luidt ‘who pays the Piper, chooses its tune’ (wie betaalt, bepaalt). Dat houdt in dat Raw Vision zich, althans voor een belangrijk deel, richt op de klassieke outsiders die daar veel verzameld worden. Outsider Art is in Amerika nu eenmaal veel populairder dan elders. Misschien heeft het met Amerikaans patriotisme en hun trots op Folk Art te maken? In elk geval zijn zij trots op deze cultuur. In Groot-Brittannië kijkt men er nog steeds een beetje op neer. Misschien staat de sociale context in de weg? Natuurlijk, geleidelijk verandert het wel, maar zo is hier bijvoorbeeld nog steeds geen museum voor Outsider Art. Trouwens, het is ook erg jammer dat bij jullie De Stadshof verdwenen is. Ik kwam graag naar de collectie in dat mooie gebouw kijken.”

Welke ontwikkelingen zie je binnen de Outsider Art?

“Hoewel het nog steeds een kleine minderheid van de mensen is die om Outsider Art geeft, zijn dat bij elkaar opgeteld toch nog altijd heel wat geïnteresseerden. Het is zelfs zo dat veel mensen zich er (nog) niet van bewust zijn dat ze deze kunstvorm boeiend vinden. Natuurlijk komen er nog steeds nieuwe outsiders en ‘environments’ boven tafel, maar de echte, opzienbarende ontdekkingen werden toch zo’n honderd jaar geleden gedaan. Wat de laatste jaren wel in opkomst is, zijn de ateliers van kunstenaars met een verstandelijke beperking of een psychiatrische achtergrond. En natuurlijk is Outsider Art een belangrijke inspiratiebron voor hedendaagse, reguliere kunstenaars. Denk aan Grayson Perry (1960) die er heel open over is. Helaas zijn er ook heel wat kunstenaars die het werk van outsiders imiteren zonder dat erbij te vertellen. Een kwalijke zaak.”

Hoe ziet de nabije toekomst van Raw Vision eruit?

“In China heeft men pas recent de waarde van Outsider Art ontdekt. Binnenkort geven wij een Chineesstalig ‘Raw Vision Sourcebook’ uit. Aanvankelijk was het ook de bedoeling om dit in Japan te doen, maar het toegezegde geld ging naar hulpprojecten naar aanleiding van de tsunami. Toen was het geld niet meer beschikbaar voor het boek. En dat terwijl er zoveel belangstelling is voor de Japanse outsiders. Denk aan de recente tentoonstellingen over dit onderwerp in Parijs en Haarlem. Eind van dit jaar komt Raw Vision met een boek over erotische Outsider Art; een pakkend onderwerp. Erotiek is een woord dat we kennen uit een andere context. Het is in de Outsider Art eigenlijk meer ‘funny and rude’. Het is die zo heel verschillende context die de verrassing des te groter maakt. Overigens, mijn complimenten voor jullie thema-nummer over ‘lust en liefde’.” Hij vervolgt “Verder organiseert Raw Vision in september 2013 een tentoonstelling in de Halle Saint Pierre in Parijs. Ik ben nu heel druk bezig met de selectie”.

En bij deze woorden lacht John Maizels van oor tot oor. ‘Obsessed en mad’. Ja, dat moet hij wel zijn om zijn drukke bestaan steeds te blijven uitbreiden met activiteiten die als enige doel hebben om iedereen de kracht en waarde van Outsider Art te laten zien. Hier gaat het om het delen van kennis en passie. Een herkenbaar doel voor Out of Art dat zich gelukkig mag prijzen met zo’n bevlogen collega overzee.

rawvision.com

Tekst: Karin Verboeket

